

به نام خدا

دانشگاه فرهنگیان بنت‌الهدی صدر اردبیل

زمان ارائه: ۱۳۹۸/۰۱/۲۴

ورودی بهمن و مهر

گروه: آموزش ابتدایی

واحد درسی: نگارش علمی

هفت گام اساسی در نوشتن یک مقاله پژوهشی

نوشتن مقاله‌های پژوهشی یکی از رایج‌ترین راه‌ها برای تعیین سطح توانایی‌های آکادمیک و علمی دانشجویان است. به منظور آشنایی با شیوه نوشتن مقاله علمی مؤثر که هم از نظر تحلیلی و هم از نظر تئوریک قابل اتکا باشد، می‌بایست گام‌های مشخصی را پیمود. نکته کلیدی در این امر، باور به توانایی‌های فردی در انجام پژوهش و ارائه تحلیلی مناسب در موضوع مربوطه است. در این مطلب می‌خواهیم در هفت گام به ارائه‌ی یک نقشه کلی برای نگارش مقالات علمی بپردازیم:

گام اول – انتخاب موضوع

آزادی در انتخاب موضوع به شما کمک می‌کند با انتشار دیدگاه خود، اثری را از خود به جای بگذارید که هم تأثیرگذار باشد و هم علمی. انتخاب یک موضوع که با آن آشنایی دارید در ادامه مسیر پژوهش، به نوشتار شما کمک خواهد کرد.

گام دوم – پژوهش

این گام مهم‌ترین و ضروری‌ترین بخش در نوشتن مقاله علمی است. برای نوشتن یک مقاله پژوهشی که از برداشتی نو و متفاوت برخوردار باشد، می‌بایست به مقالاتی که تا به امروز منتشر شده و در دسترس عموم قرار دارد مراجعه کنید. انتخاب یک مقاله پژوهشی به عنوان یک مقاله تراز اول (A+) به میزان پژوهش‌هایی که تا پیش از این انجام گرفته، وابسته است. در اینترنت و کتابخانه‌های محلی و دانشکده خود به دنبال منابع بگردید و تا جایی که می‌توانید اطلاعات به دست بیاورید. به جای خواندن مقالات ویکی‌پدیا، به منابعی رجوع کنید که برای آن مقالات مورد استفاده قرار گرفته‌اند. مراجعه به مجلات، نشریات علمی و روزنامه‌ها می‌تواند به شما برای فهم بهتر یک موضوع خاص کمک کند.

گام سوم – بیان مسئله

یک مقاله پژوهشی، نوشته‌ای است که دیدگاهی نو در رابطه با موضوع بیان کند. لذا اولین کاری که می‌بایست در حین نوشتن مقاله انجام دهید، آگاه کردن خوانندگان در رابطه با درون‌مایه‌ی اصلی آن مقاله است. این امر در ادبیات فنی تحت عنوان «بیان مسئله» شناخته می‌شود. مقاله پژوهشی شما بر اساس توانایی شما در بیان مسئله امتیازدهی خواهد شد، لذا باید در توصیف آن دقت لازم را به عمل آورید.

گام چهارم – ترسیم طرح کلی

بعد از جمع‌آوری اطلاعات لازم که معمولاً به شیوه فیش‌برداری انجام می‌گیرد، مسئله خود را پیش‌نویس کرده طرح کلی مقاله را ترسیم می‌کنیم. بیش‌تر مقالات پژوهشی و گزارش‌ها سه بخش اساسی دارند: مقدمه‌ای همراه با جزئیات، بدنه اصلی مقاله و نتیجه‌گیری. هر یک از این بخش‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند و تمرکز شما بر روی ترسیم طرحی کلی، باید بر اساس این بخش‌ها باشد. به عنوان مثال، بخش مقدمه باید یک دید کلی در رابطه با موضوع ارائه دهد تا خوانندگان پیش از آن که به متن اصلی برسند، آمادگی ذهنی لازم را کسب کنند.

گام پنجم – نوشتن مقاله علمی

این گام مرحله‌ای است که نوشتار مقاله شما آغاز می‌گردد. پس از آنکه طرح کلی مقاله (مقدمه، بدنه متن اصلی و نتیجه) ترسیم کردیم از اطلاعاتی که در فیش‌ها جمع‌آوری نموده‌ایم استفاده می‌کنیم. تنها چیزی که در این گام نیاز داریم، نترسیدن از نوشتار است. در نظر داشته باشید که این نوشتار، نخستین پیش‌نویس شماست و می‌بایست در ادامه پیش از آماده‌سازی مقاله نهایی، آن را چندین مرتبه مورد بازبینی قرار دهید. بنابراین به جای این که بر نبود اشتباهات تمرکز کنید، به شما پیشنهاد می‌کنم آن‌چه را که از ذهنتان عبور می‌کند به رشته تحریر درآورید. ویرایش، ساختاربندی و تصحیح نوشتار در ادامه میسر است.

گام ششم – ویراستاری

بعد از این که نوشتن مقاله پژوهشی به پایان رسید، زمان آن فرا می‌رسد که به ویرایش فنی و زبانی آن اقدام کنیم. در این مرحله لازم است که چندین مرتبه تمام متن خود را مطالعه کرده و هر قسمتی را که به نظر می‌رسد نیاز به بهبود دارد مورد بازبینی قرار دهید.

گام هفتم – بازبینی نهایی

زمانی که ساختار مقاله و بررسی محتوایی آن به پایان رسید، باید متن را با زبان معیار و رسمی مطابقت دهیم. مطلوب‌ترین شیوه در این گام استفاده از شیوه‌نامه فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی است که به راحتی از طریق سایت‌های اینترنتی قابل دسترسی است.

فعالیت عملی: شیوه‌نامه فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی را در سال ۹۹-۹۸ مطالعه کرده خلاصه‌ای از آن را در ۲ برگ بنویسید.

یا

مقاله‌ای را که در یکی از مجلات علمی-پژوهشی چاپ شده است بررسی کرده هفت گام مزبور را در آن مشخص کنید.

با تشکر

زهره صابری‌نیا